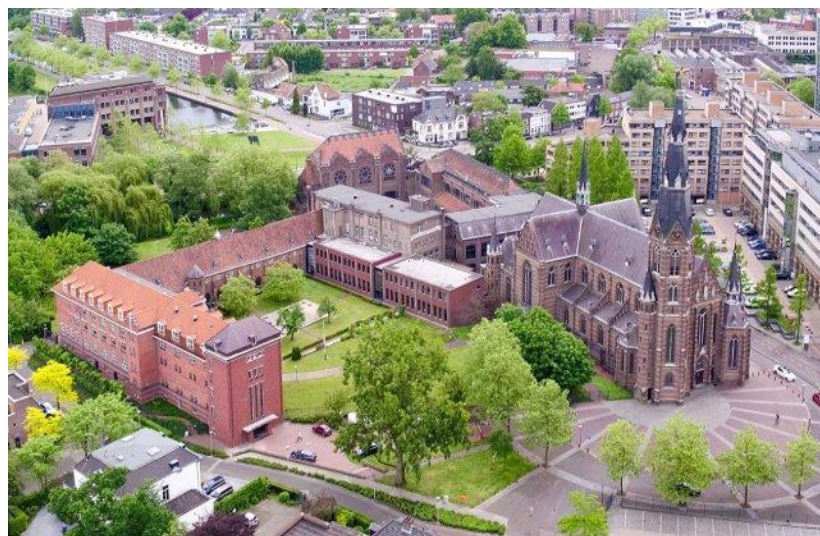

Erfgoed Mariënhage blijft behouden voor Eindhoven

Eindhoven, 8 juni 2016 - Het gebied Mariënhage in Eindhoven krijgt een herbestemming. De gemeente Eindhoven, Orde der Augustijnen, provincie Noord-Brabant en coöperatie DELA hebben overeenstemming bereikt over een beoogde samenwerking. Een bijdrage van zowel de gemeente als de provincie maakt deel uit van de contracten die naar verwachting deze zomer worden getekend.

Herbestemming

De Paterskerk, het voormalig Augustinianum en de Studentenkapel worden door de vier partners met behoud van de cultuurhistorische waarde herontwikkeld tot een plek van ontmoeting, verbinding en verdieping. Hiermee krijgt het centrum van Eindhoven er een hoogwaardige publieksfunctie bij.

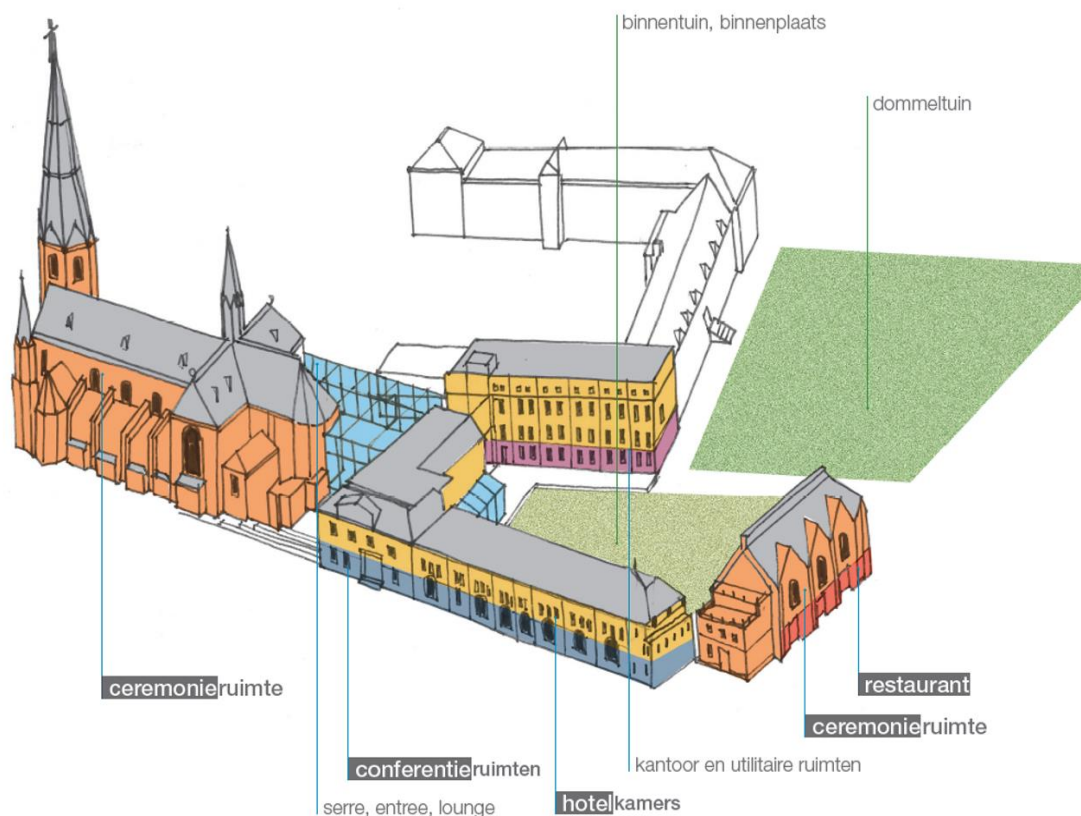

*Gebied Mariënhage:
klooster,
Augustijns Instituut,
Augustijnenkerk, het
oude Augustinianum
en de Studentenkapel*

In het klooster Mariënhage zien de overgebleven paters Augustijnen door vergrijzing hun krachten afnemen. Zij zijn op hoge leeftijd en hun behoefte aan zorg neemt toe. Hoewel het klooster in goede staat verkeert, zijn de Paterskerk en andere gebouwen dringend toe aan restauratie. Samen met gemeente Eindhoven zijn de Augustijnen op zoek gegaan naar een partij die de zorg voor deze bijzondere plek op zich wil nemen. "De Augustijnen en de gemeente hebben eerder hun gezamenlijk ambitie gevat in het thema 'Hart en ziel', een plek van ontmoeting, verbinding en verdieping. 'Met hart en ziel' was het kenmerk van het verleden. Wij zijn blij dat we er in goede samenwerking met DELA, gemeente en provincie, in slagen om deze plek ook in de toekomst 'Hart en ziel' te geven," aldus Louis Mulder, vicaris provinciaal van de Augustijnen.

Ceremoniehuis

DELA neemt het gebied met de bijbehorende gebouwen over van de Orde der Augustijnen en gemeente Eindhoven. DELA laat de bestaande gebouwen en de Paterskerk restaureren en maakt deze toegankelijker. Edzo Doeve, directievoorzitter coöperatie DELA: "Bijzonder is de manier waarop door alle partijen in gemeenschappelijkheid en met groot enthousiasme is gewerkt aan de herbestemming van Mariënhage. In provincie en gemeente hebben we een goede partner gevonden. We zijn daar ontzettend blij mee." DELA realiseert naast een ceremoniehuis ook faciliteiten voor ontmoeting en overnachting.

Gebouwen en hun nieuwe functies in het ontwerpplan van de DELA

Toegankelijker, multifunctioneler en groener

Om het gebied beter te laten aansluiten op het openbaar gebied laat gemeente Eindhoven de Kanaalstraat opnieuw inrichten. Met de herbestemming en renovatie door DELA wordt het gebied behalve toegankelijker ook groener en multifunctioneler. Voor de stad Eindhoven is behoud van Mariënhage belangrijk omdat de gebouwen voor het centrum van grote cultuurhistorische en religieuze waarde zijn, en deel uitmaken van een groter gebied dat wordt herontwikkeld. Wethouder Mary-Ann Schreurs: "We kwamen in gesprek met de paters om vernieuwing van Mariënhage mogelijk te maken. Deze plek refereert naar de verhalen uit het verleden, maar wordt dankzij deze ontwikkeling toegankelijk voor iedereen én aangevuld met nieuwe rituelen. Daarom is de rol van DELA zo

mooi en bijzonder! Door de groenontwikkeling in het gebied draagt het niet alleen bij aan de waterbeheersing in relatie tot de klimaatverandering, maar krijgt Eindhoven er bovenal een prachtige en inspirerende plek bij!"

Religieus Brabant

Om de herinrichting te realiseren werd behalve de gemeente ook de provincie betrokken. De provincie Noord-Brabant zet zich in voor het behoud van het erfgoed in Brabant waarmee de verhalen over de provincie worden verteld. In de lijn 'Religieus Brabant' is Mariënhage belangrijk vanwege de architectuur, religie en militaire geschiedenis. Gedeputeerde Henri Swinkels: "De provincie doet actief mee en draagt bij aan het anders omgaan met Brabants erfgoed en herbestemming, samen met ondernemende partners. Dit klooster neemt een bijzonder plaats in binnen de verhalen van Brabant. Het speelt zowel een rol in onze bestuurlijke, religieuze als militaire geschiedenis. Samen met de Augustijnen, gemeente Eindhoven en coöperatie DELA geven we dit erfgoed een nieuwe toekomst, een volgend hoofdstuk in het verhaal van Mariënhage en van Brabant."

Bijdragen provincie en gemeente

De provincie Noord-Brabant draagt € 2,3 miljoen bij aan de restauratie van het complex. Daarnaast verstrekt de provincie voor de gehele herontwikkeling een lening aan DELA voor bedrag van € 5 miljoen. Gemeente Eindhoven geeft voor die lening een garantstelling af aan de provincie van € 2,5 miljoen. Gemeente Eindhoven levert via een voorfinanciering uit toekomstige inkomsten voor de stad (o.a. toeristenbelasting) een financiële bijdrage van € 1,3 miljoen voor de herontwikkeling van het kloostercomplex Mariënhage, plus € 0,7 miljoen voor de (groen-)ontwikkeling van de Kanaalstraat.

Als alles volgens planning verloopt en bij instemming van de gemeenteraad van Eindhoven in juli, wordt het nieuwe Mariënhage in de tweede helft van 2018 in gebruik genomen.

Bijlage 1: Mariënhage en Orde der Augustijnen

Het gebied Mariënhage kent een rijke historie, dat teruggaat tot de oorsprong van Eindhoven in de 12e eeuw. Op de gevel aan de achterzijde van Mariënhage staat anno 1628, maar het klooster is veel ouder. De bouw startte al in 1422 op de restanten van het oudste kasteel van Eindhoven. Voor de gebouwde omgeving van Mariënhage geldt dat het een onderdeel vormt van de Eindhovense identiteit. Net als de daaraan verbonden rituelen, verhalen en gewoonten. Voor Brabant is het gebied bijzonder vanwege de architectuur, religie en militaire geschiedenis. Door de ligging aan de Dommel is er een belangrijke relatie met de bredere omgeving van de Kempen en Noord-België.

In 2013 zijn de gemeente Eindhoven en de Orde der Augustijnen samen op zoek gegaan naar een partij die Mariënhage een nieuwe bestemming wil geven. Met het oog op de rijke geschiedenis van het gebied zou het een plek moeten blijven van ontmoeting, verbinding en verdieping.

Orde der Augustijnen

De Augustijnen vormen een kloosterorde en leven volgens de levensregel van Augustinus. De orde heeft vestigingen in meer dan 50 landen over de hele wereld. De Nederlandse provincie van de orde wordt gevormd door kloosters waar broeders of zusters samen wonen in Nederland, Bolivia en Papua.

De Nederlandse Augustijnen kochten in 1890 het oude Mariënhage. Het was de wens van de vroegere eigenaresse dat de gebouwen en gronden weer een kerkelijke bestemming zouden krijgen zoals vroeger, toen de reguliere kanunniken van St. Augustinus er hun klooster hadden (± 1420). De Augustijnen zijn na hun intrek onmiddellijk begonnen met het maken van plannen om het gezicht van het klooster naar buiten duidelijk te profileren. Het begon al met het bouwen van een kerk, tot de dag van vandaag gekend in heel Eindhoven als de 'Paterskerk'. In de afgelopen ruim honderd jaar hebben de Augustijnen vanuit kerk en klooster veel betekend op religieus/kerkelijk en maatschappelijk gebied.

De 'Paterskerk' was voor velen de biechtkerk (8 biechtstoelen) en de kerk met bepaalde devoties zoals van Nicolaas van Tolentijn en de Heilige Rita van Cascia. Het klooster was vele jaren het opleidingshuis voor jonge Augustijnen en vanuit het klooster waren de Augustijnen ook sterk maatschappelijk betrokken. Bijvoorbeeld bij het Labre- en Ritahuis en het woonwagenkamp, maar ook als moderatoren bij heel wat technische scholen in de stad. Al in 1898 begonnen de Augustijnen met een school voor voortgezet onderwijs: het Augustinianum.

Jarenlang was in het klooster ook de Wetenschappelijke Bibliotheek Mariënhage gevestigd, later opgenomen in het Augustijns Instituut, opgericht in 1989 om de studie te bevorderen van Augustijnse spiritualiteit. Je mag zeggen dat de Augustijnen vanuit het gebied Mariënhage een grote invloed hebben gehad zowel op pastoraal gebied als ook op vorming/opleiding en wetenschap. 'Met hart en ziel' was het kenmerk van het verleden, maar is dat nu ook voor de toekomst. Deze plek met zo'n rijk verleden biedt ook unieke kansen voor de komende jaren.

www.augustijnen.nl
www.augustinus.nl

Bijlage 2: coöperatie DELA

Doorgeven

Vandaag de dag willen we behouden wat ons herinnert aan vroeger, want we beseffen ons dat dit maakt tot wie we zijn. Tradities worden gekoesterd en levenslessen doorgegeven aan de volgende generaties. Ook voor de gebouwde omgeving geldt dat het een onderdeel vormt van onze identiteit. Het zijn sporen uit het verleden die zichtbaar en tastbaar aanwezig moeten blijven. Net als de daaraan verbonden rituelen, verhalen en gewoonten. Om de cultuurhistorische waarde van Mariënhage te behouden, is vernieuwing noodzakelijk. Als één van de partners kan DELA hiermee iets terug doen voor de stad waarin het als coöperatie zo geworteld is.

Het nieuwe Mariënhage van DELA biedt vanuit het thema 'Hart en ziel' ruimte aan een uiteenlopend programma voor trouw- en rouwplechtigheden, maar ook voor concerten, congressen, lezingen en kerkdiensten. De Paterskerk blijft behouden als beeldbepalend icoon voor de stad én als ceremoniehuis. Een plek die de herinnering ademt van de rijke geschiedenis, maar straks ook inspireert door een eigentijdse en flexibele aankleding.

Verbinden

Bij DELA draait de dienstverlening om de verbondenheid tussen generaties, het doorgeven van herinneringen en de zorg voor elkaar. In het ceremoniehuis kunnen alle plechtigheden van het leven worden gevierd. Met respect voor traditie en cultuur, ongeacht de geloofsovertuiging. In het oude Augustinianum ontstaan faciliteiten voor ontmoeting en overnachting. In deze bijzondere verblijfplaats weten gasten, zowel zakelijk als recreatief, zich naast elkaar warm en gastvrij ontvangen. Ceremonies en congressen sluiten naadloos op elkaar aan en verstevigen de economische levensvatbaarheid van het gebied.

Coöperatie DELA kent geen winstoogmerk. Voor de duurzaamheid van het nieuwe Mariënhage is het evenwel essentieel dat het geheel, al is het tegen bescheiden rendementen, op een financieel verantwoorde wijze kan worden geëxploiteerd. Als alles volgens planning verloopt wordt het nieuwe Mariënhage in de tweede helft van 2018 in gebruik genomen.

Over DELA

Zo'n 150 vestigingen, 2.400 medewerkers, bijna 42.000 uitvaarten per jaar en 3,7 miljoen verzekerden maken de coöperatie Draagt Elkanders Lasten (DELA) marktleider in de Benelux. DELA helpt mensen al bijna 80 jaar tegen een eerlijke prijs met begrafenissen, crematies, repatriëring, nabestaandenzorg en financiële diensten op deze terreinen. Het is de ambitie van coöperatie DELA dat haar leden en hun nabestaanden de toekomst zo zorgeloos mogelijk tegemoet kunnen zien. Nabestaanden waarderen de dienstverlening met een negen. DELA is een 'Great Place to Work', heeft het Keurmerk Klantgericht Verzekeren, het Keurmerk Uitvaartzorg, het keurmerk Privacy Waarborg en is lid van MVO Nederland.

www.dela.nl

Bijlage 3: gemeente Eindhoven

Sinds de crisis is de kijk op gebiedsontwikkeling op veel plekken in het land, waaronder Eindhoven, veranderd. De focus ligt meer op het duurzame gebruik van bestaand gebied. Vooral het behoud en toevoegen van waarde aan bestaand gebied is leidend bij ontwikkelingen. Co-creatie, innovatiekracht, samenwerking en doorzettingsvermogen zijn hierbij van essentieel belang. De gebiedsontwikkeling Mariënhage past in vele opzichten in dit plaatje.

Marktconsultatie

In 2013 organiseerden de Augustijnen en de gemeente een open marktconsultatie voor de invulling van Mariënhage. Er kwamen vele plannen en ideeën binnen, waaronder die van coöperatie DELA. De 'hart & ziel' gedachte die de Augustijnen en de gemeente Eindhoven hoog in het vaandel hebben staan werd door DELA op een goede manier vertaald. Eind 2013 besloot het college dan ook om met DELA verdere verkennende gesprekken te voeren over de verkoop van het gehele complex (Paterskerk en voormalig Augustinianum). DELA voerde een haalbaarheidsstudie uit en stelde het structuurplan 'Verbinden' op als eerste ontwerpdocument. Vervolgens is eind 2014 de koopovereenkomst met DELA geaccordeerd door de Augustijnen en de Eindhovense gemeenteraad. Sindsdien is gewerkt aan het samenstellen van het (voorlopig) ontwerp van de gebiedsontwikkeling en het afhandelen van de ontbindende voorwaarden van de koopovereenkomst.

Samenwerking

Renovatie en exploitatie van dit complex vraagt om een langdurige, intensieve en deskundige voorbereidingstijd. Tijdens het voorbereidingsproces ontstond het besef dat alleen samen mogelijk zou zijn wat geen van de partijen alleen zou kunnen bereiken. Door deze unieke samenwerking zijn de plannen nu in een dusdanig stadium dat de gemeente Eindhoven het gebied met een gerust hart overdraagt aan DELA.

www.eindhoven.nl/marienhage

Bijlage 4: provincie Noord-Brabant

In het erfgoedbeleid voor de komende jaren neemt de provincie de verbeeldingskracht en verbindingskracht van erfgoed als basis. Die kracht wil de provincie Noord-Brabant benutten. Omdat het helaas niet mogelijk is al het erfgoed in Brabant te behouden (daarvoor zijn onvoldoende mogelijkheden en middelen voor handen), moeten keuzes worden gemaakt.

Gezamenlijke focus op Brabantse verhalen

De (verbeeldings)kracht van het Brabants erfgoed is uitgewerkt in vier verhalen: religieus, bevochten, bestuurlijk en innovatief Brabant. (zie ook www.brabant.nl/verhalenvanbrabant) Binnen die verhalen focust de provincie op de plekken waar veel kansen liggen. Voor erfgoed, maar ook in relatie tot de sociale veerkracht en ruimtelijke en economische ontwikkelingen van Brabant. De focus binnen de verhalen van Brabant geeft richting aan de provinciale inzet. De provincie doet dit samen met partners uit de samenleving. Denk aan overheden, ondernemers, eigenaren en burgers. Samen worden de verhalen verder uitgewerkt, wordt samengewerkt aan initiatieven en worden projecten mogelijk gemaakt. Initiatieven en energie uit de samenleving worden zo veel mogelijk benut.

Religieus Brabant: Mariënhage

Mariënhage is een prima voorbeeld van Brabants erfgoed binnen de verhaallijn Religieus Brabant. Het is één van de acht Brabantse kloosters waarvan een deel nog bestaat uit duidelijk herkenbare middeleeuwse gebouwen. Het is zelfs het enige van de ooit circa zestig middeleeuwse kloosters in Brabant waarvan een middeleeuwse woonvleugel compleet bewaard is gebleven. Mariënhage vertelt ook het verhaal van de ontstaansgeschiedenis van Eindhoven, de grootste stad van Brabant. Het klooster is gesticht op de resten van een motte (15^e eeuw), wat later het kasteel van de heren van Cranendonk en Eindhoven was. Zo is er ook een duidelijke link met het verhaal over Bestuurlijk Brabant.

www.brabant.nl

<http://www.brabant.nl/mariënhage>